

**EVALUAREA RISCULUI FITOSANITAR ȘI ELABORAREA MĂSURILOR DE
MONITORIZARE ȘI COMBATERE A ORGANISMULUI DĂUNĂTOR DE CARANTINĂ
Diabrotica virgifera virgifera Leconte**

BOGACIOV EVGHENII

masterand anul I, Facultatea Agronomie, UASM

Scopul cercetării a constat în aprecierea dinamicii de dezvoltare a populației dăunătorului invaziv - viermele vestic al rădăcinilor de porumb.

Obiectivele cercetării a fost monitoringul activității sezoniere a populației dăunătorului viermele vestic al rădăcinilor de porumb (*Diabrotica virgifera virgifera* Leconte) pe teritoriu RM și identificarea tendințelor de dezvoltare/răspândire a populației dăunătorului de carantină în agroecenozele plantațiilor de porumb.

Monitorizarea dăunătorului a fost realizată cu ajutorul capcanelor feromonale. Monitorizarea populației dăunătorilor a fost efectuată în zona de nord a republicii: s. Chetrosu (rn. Drochia), s. Mihaileni (rn. Râșcani), s. Briceva (rn. Dondușeni), s. Goleni (rn. Edineț), s. Dubăsarii Vechi (Criuleni), or. Șoldanești, s. Țareuca (rn. Orhei), s. Izvoare (rn. Orhei).

În anul 2021 s-au efectuat observații privind dezvoltarea populației gândacului *Diabrotica virgifera* în zona de nord a republicii și practic în aceleași teritorii ca în anii precedenți.

Din cauza primăverii lungi și reci și a temperaturilor scăzute din primele zece zile ale lunii iunie, fazele fenologice de dezvoltare a porumbului în zona de nord a republicii au fost decalate cu aproximativ 2 săptămâni față de anul precedent. La data de 8 iulie, porumbul era la stadiul de 10 frunze.

În baza datelor de monitorizare din anii precedenți, s-a constatat că nocivitatea gândacilor se manifestă cu mult înainte de apariția paniculelor, iar împerecherea activă a adulților are loc în fenofaza de apariție a panicolului.

Cea mai mare abundență a dăunătorului a fost înregistrată în localitatea Dubăsarii Vechi (rn. Criuleni), cea mai mică în s. Goleni (rn. Edineț). În localitățile Șoldănești, Țareuca, Izvoare, prezența acestui dăunător nu a fost depistată.

Numărul maxim de adulți din populația gândacului vestic al porumbului a fost întâlnită în a doua jumătate a lunii iulie (pe 16.07; 24.07; 30.07). Activitatea maximă a adulților *Diabrotica virgifera* a avut loc la sfârșitul lunii iulie. Această perioadă coincide cu faza de formare a știuleților.

Rezultatele cercetărilor a permis trasarea următoarelor concluzii:

- pe teritoriul RM are loc majorarea arealului de răspândire a viermelui vestic al rădăcinilor de porumb (*D. virgifera*), aceasta se poate explica prin depistarea focarului nou a dăunătorului în raionul Criuleni s. Dubăsarii Vechi;
- densitatea populației dăunătorului a atins PED de 5 ex./plantă, în raionul Criuleni;
- eficacitatea măsurilor de protecție sunt limitate de capacitatea de migrație a *Diabrotica virgifera* și de lipsa insecticidelor omologate pentru combaterea acestui dăunător.

Cercetarea a fost efectuată în cadrul proiectului „Abordări previzionale a sporirii calității competențelor în învățământul superior agrar în bază parteneriatului cu mediul de afaceri” cu cifrul nr.20.80009.0807.41, autoritatea contractantă - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.

**Conducător științific - dr., conf. univ. Burdujan Victor
dr., Răilean Natalia**